

Zulfiyaxonim qalamiga mansub “Sensiz” she’rini

o’qiganimda mening hislarim

Vaxobjonova Guljahon

Toshkent tibbiyot akademiyasi

4-bosqich talabasi

SENSIZ

Mana, bir umrni yashadim sensiz,
Qaytmas shodliklarning qaytishin kutib,
Tobuting boshida cho‘kkanimda tiz,
Farzandlar ko‘tardi qo‘limdan tutib.

Shundan beri tikman. Har nega qalqon,
Baxtga, bahorga ham, qishga, qayg‘uga.
Birov azasida yig‘layman qon-qon,
To‘yida yayrayman o‘xshab ohuga.

Lekin qolganimda qalbim-la tanho,
Tuyg‘ular zoriga solganda quloq.
o‘zni zaif, chanqoq sezganda goho,
Alamdan beraman javobsiz so‘roq:

Tirik ekan nega tashlab ketmading?

Mendan nafisroqning husniga oshiq,

Mendan yoniqrog'i tortmadi sani,

Edi nigohingga bor jannat ochiq,

Seni majnun etib bir yer go'zali,

Nega meni tashlab ketavermading?

Tirik ayrilishning dog'i og'irmish,

Xo'rlik kemirarmish umrni chaynab!

Bu mudhish egovga berardim turish,

Ketsang ham menga jon tuyg'ungdan aynab.

Bilardim, qaydadir olasan nafas,

Murakkab bu dunyo sen-chun ham tirik.

Senga yot-noshudlik, tund ruhlik, qafas,

Bugungi qadaming kechadan yirik.

Nega, nega meni tashlab ketmading?

Bilaman, rashk meni etardi halok,

Afzal ko'rganingni qarg'ab o'tardim,
Izingdan yurmasdim soyaday g'amnok,
Hayotda men uchun qolarding tirik,
Qalaming mujdasin kutardim mushtoq.

Mayus taqdiringga yashab men sherik,
Mushkul bo'layotir shodlik yaratmoq.

Nega tirik ekan tashlab ketmading,
Tashlab ketmading-da, boshlab ketmading?!

Zulfiya Isroilovaning "Sensiz" she'ri, bir insonning ichki kechinmalari, sevgi va ayriliqning teran dardlari, va umidsiz savollar bilan o'ralgan. O'qiyotgan har bir kishi, she'rni o'zining shaxsiy tajribasi bilan bog'lab, ichki his-tuyg'ularini chuqurroq anglashga harakat qiladi. Ushbu she'rni o'qish, ko'plab tuyg'ularni uyg'otadi: sevgi, alam, qayg'u va o'tmishdagi shodliklarni yo'qotish. Zulfiya bu asarida sevgi, ayriliq va murosasiz qalbiy og'riqlarni samimiy va chuqur tarzda ifodalagan.

She'rning boshlanishida shoir o'zining bir umrini sevgilisiz o'tkazganini, qaytmas shodliklarni kutib yashashni tasvirlaydi. U "Tobuting boshida cho'kkanimda tiz,

Farzandlar ko'tardi qo'limdan tutib" deb yozganida, ayriliqning necha bor dardini va insonning sevganini yo'qotganidan keyingi boshqacha hayotini anglatadi. Shoir o'zining jo'shqin va baxtli kunlarini o'tkazganidan keyin hozirgi ayriliqning og'irini his qiladi. Bu so'zlar orqali sevgan insonining jismoniy bo'lmasa ham, qalbdagi abadiy yashashini ko'rsatishga harakat qilinadi.

She'rning o'rtasida esa, shoir qaytishning imkonsizligi, sevgisiz hayotning befoyda ekanligini ta'kidlaydi. "Nega meni tashlab ketmading?" degan savollar doimiy ravishda

qaytib keladi, bu esa uning qalbida hal etilmagan savollarni va qayg'ularni ko'rsatadi. Shoir o'zini sevgan insonining yiroqligidan keyin qanday zaiflashganini, qaytib kelmaslikdan kelib chiqadigan ruhiy azobni ochib beradi. Shu savolga javob topolmagan shoir, uning hayotidagi jannatni yo'qotganini va uning borligi unga qarshi ishlayotganini his qiladi.

"Birov azasida yig'layman qon-qon, To'yida yayrayman o'xshab ohuga" degan satrlarda, shoir o'zining ichki tortishuvlarini, sevganining yuksalganini, ammo uning o'zi uchun noxush bir holatda qolganini tasvirlaydi. Shoir, ba'zi insonlarning baxtini ko'rganida, o'zining qalbidagi azobni yengillashtirish uchun uning yuksalishini qiyinlik bilan qabul qiladi. Biroq, qayta tiklanish yoki o'zining baxtini topish uchun ko'p vaqtlar o'tadi.

She'rda qayg'u va alam bir-biri bilan chambarchas bog'langan. Shoir, "Seni majnun etib bir yer go'zali, Nega meni tashlab ketavermading?" deb so'raydi, bu yerda sevganining go'zalligini va unga bo'lgan muhabbatni ochib beradi. Ammo bu go'zallikni endi o'zida ko'rmaydi, chunki ayriliq og'irligini boshidan kechirmoqda.

She'rning oxirida, shoir yana bir marta "Tirik ekan nega tashlab ketmading?" degan savolni beradi. Bu savolni qayta-qayta takrorlash orqali, u o'zining ichki murossasizligi va qayg'usini yanada kuchaytiradi. Shoir, ayriliqdan keyin hayotining qanday og'ir kechayotganini va yillar o'tsa ham, sevgan insonning yo'qolishi bilan bog'liq og'ir tuyg'ularni qanday birgalikda olib yurishini anglatadi.

Xulosa qilib shuni aytish mumkinki "Sensiz" she'ri o'qilganda, inson qalbida katta bir dard uyg'onadi. Shoir sevgi va ayriliq o'rtasidagi qarama-qarshilikni, qayg'u va alamni, sevgan insonidan judo bo'lganidan keyin yuzaga kelgan savollarni kuchli tarzda aks ettiradi. She'rda o'zining sevganiga bo'lgan orzu, shodlik va baxtni qaytarish istagi juda kuchli tarzda ifodalangan. Zulfiya ushbu she'rda nafaqat sevgi, balki o'tmishdagi

shodliklarni yo‘qotishning achchiqligini, qaytmasligini, va vaqt o‘tgan sari qalbda qolgan izlarni ko‘rsatadi.

Shoirning savollariga javobsiz qolish, uning qalbidagi zaiflikni, sevgining qaytarilmasligini va ayriliqning qanchalik og‘irligini ko‘rsatadi. "Sensiz" she‘ri orqali Zulfiya bizni sevgi va yo‘qotishning chuqur, nozik his-tuyg‘ulari bilan yuzma-yuz qilmoqda. She‘rni o‘qiyotganda, inson o‘zining ichki dunyosini, sevgisini, va qayg‘usini ko‘proq anglashga harakat qiladi. Bu she‘r bizni vaqt o‘tishi bilan qalbimizda qoladigan sevgini, qayg‘uni va xotiralarni qadrlashga undaydi.